

**Az Egészségügyi Minisztérium szakmai protokollja
A házi gyermekorvos kompetencia listájáról**

Készítette: A Csecsemő- és Gyermekgyógyászati Szakmai Kollégium

I.	ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ	1
II.	A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SAJÁTOS SÁGAI	1
III.	A HÁZI GYERMEKORVOS FELADATAI.....	2
IV.	A HÁZI GYERMEKORVOSTÓL ELVÁRT SZAKMAI ISMERETEK.....	2
V.	HÁZI GYERMEKORVOS TEVÉKENYSÉGI KÖRE.....	3
VI.	A RÉSZLETES KOMPETENCIA LISTA ÖSSZEÁLLÍTÁSÁBAN FIGYELEMBE VETT SZEMPONTOK ÉS ANYAGOK	4
VII.	A HÁZI GYERMEKORVOS FELADATAI ÉS KOMPETENCIÁJA AZ EGYES SZAKTERÜLETEKEN.....	4
VII/1.	SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS.....	5
VII/2.	ALLERGOLÓGIA-IMMUNOLÓGIA.....	6
VII/3.	BŐRGYÓGYÁSZAT.....	7
VII/4.	DIAGNOSZTIKA: RADIOLÓGIA, LABOR.....	8
VII/5.	ENDOKRINOLÓGIA, ANYAGCSERE.....	9
VII/6.	FÜL-ORR-GÉGÉSZET.....	11
VII/7.	GASZTRO-ENTEROLÓGIA.....	12
VII/8.	GENETIKA.....	13
VII/9.	HAEMATOLÓGIA, ONKOLÓGIA.....	14
VII/10.	INFEKTOLÓGIA.....	15
VII/11.	KARDIOLÓGIA.....	16
VII/12.	NEFROLÓGIA.....	17
VII/13.	NEUROLÓGIA.....	18
VII/14.	ORTOPÉDIA.....	19
VII/15.	PERINATOLOGIA.....	20
VII/16.	PSZICHIÁTRIA.....	21
VII/17.	PULMONOLÓGIA.....	22
VII/18.	SEBÉSZET, TRAUMATOLÓGIA.....	23
VII/19.	A SERDÜLŐKOR SPECIÁLIS JELLEMZŐI.....	25
VII/20.	SZEMÉSZET.....	26
VII/21.	KÖZÖSSÉGI ORVOSLÁS.....	27
VII/22.	IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN, A HÁZI GYERMEKORVOS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGE.....	28
	MELLÉKLETEK.....	29

I. ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ

A házi gyermekorvos olyan gyermekgyógyász szakorvos, aki korábban akkreditált képzőhelyeken dolgozva szakorvosi vizsgát tett csecsemő- és gyermekgyógyászatból, beleértve annak a curriculum szerinti specialitásait is.

A kompetencia-lista összeállításának célja a házi gyermekorvoslás helyének meghatározása a gyermek-alapellátásban. Annak a tevékenységi körnek a meghatározása, amelynek teljesítésére a házi gyermekorvos kötelezhető, illetve felkészültsége és a rendelkezésre álló infrastruktúra alapján, az adott jogi keretek között tevékenysége kiterjeszhető. A kompetencia lista összességében egy széleskörű javaslat, ezen belül az adott orvos iuditiума alapján dönt arról, hogy milyen diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat végez el, s ezeket illetően személyes felelősséget is vállal.

Célja továbbá, hogy segítséget nyújtson ahhoz, hogy a minimum felszerelés-, a finanszírozás –változással és szakmai irányelvekkel összhangban szélesítse a házi gyermekorvos kompetenciáját a definitív ellátásban, speciális ismeretanyag megszerzése esetén. A kompetencia –lista alapját képezheti egy jártassági /licence vizsgarendszer bevezetésének. Szakmai és jogi támaszt nyújt a házi gyermekorvos mindennapi tevékenységéhez. Az anyag érvényességi ideje három év.

II. A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SAJÁTOS SÁGAI

A házi gyermekorvoslás vertikálisan a gyermekellátó intézményrendszerekhez, horizontálisan az alapellátáshoz tartozik. E kettős kötődésből adódó sajátosságok tág lehetőségeket, de nehézségeket is jelentenek. A házi gyermekorvos az egységes gyermekellátó rendszer „alapja”-ként látja el gyermekorvosi

feladatát. Az alapellátás részeként tevékenysége kiterjed a közösségi orvoslásra, a népegészségügyi teendőkre, valamint társadalmi, szociális kapcsolatrendszerre és a családokhoz való kötődése többlet-lehetőséget és -feladatot is jelent. A gyermekellátás az egészségügyi ellátás önálló alrendszerét alkotja. A kettős kötődés mellett is egyértelmű, hogy a házi gyermekorvosok szakmai szempontból a gyermekellátás többi szereplőjével (szakellátás, fekvőbeteg intézeti ellátás) egységben, harmonikus munkakapcsolatban működhetnek eredményesen. Az alapellátás, járóbeteg szakellátás, fekvőbeteg ellátás hierarchiában a gyermek-alapellátásnak kitüntetett szerepe van.

III. A HÁZI GYERMEKORVOS FELADATAI

Az egyén egészséges felnőtté válásának elősegítése: megelőző, gyógyító, gondozó, kommunikációs és menedzser tevékenység révén, ami magában foglalja a koncepciótól a növekedés befejezéséig terjedő periódust.

A sokrétű feladatok teljesítésének feltételei

Személyi feltételek

- gyermekgyógyász szakorvosi képzettség, a gyermek alapellátásra szakmailag felkészült, motivált, megfelelő attitűddel rendelkező team (orvos, védőnő, ápolónő/asszisztens)
- folyamatos továbbképzéssel, fenntartott elméleti és gyakorlati tudás
- kommunikációs készség

Tárgyi feltételek

- anyagi fedezet
- hatékony praxis menedzsment
- minimum feltételek biztosítása

Együttműködési készség

- szoros munkakapcsolat a járó- és fekvőbeteg ellátó rendszerrel valamint a felnőtt alapellátással

IV. A HÁZI GYERMEKORVOSTÓL ELVÁRT SZAKMAI ISMERETEK

1. Elméleti ismeretek

- A gyermekgyógyászat sajátosságai, szervezési kérdései, a gyermekek egészségügyi ellátásának jogi szabályozása
- Egészséges és kóros növekedés, fejlődés
- A gyermekgyógyászati anamnézis sajátosságai (családi, környezeti, terhességi, szülési, újszülöttkori, csecsemőkori, gyermekkori, aktuális betegségekre vonatkozó)
- Csecsemőtáplálás és a gyermekgyógyászati diétetika alapjai
- Kötelező és fakultatív védőoltások, egyéb profilaktikus tevékenységek
- Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok
- A gyermekgyógyászati betegségek etiológiájának, patogenezisének, diagnosztikus- és terápiás lehetőségeinek ismerete
- Diagnosztikus és terápiás protokollok
- Krónikus betegek gondozása, rehabilitációja
- A leggyakoribb sürgősségi ellátást igénylő tünetek
- Beutalási rend ismerete

2. Gyakorlati ismeretek

- Fizikális vizsgálat, status rögzítés
- Kórházi (szakambulanciai) diagnózist kezelést nem igénylő betegségek definitív ellátása
- Speciális ellátást igénylő betegségek első ellátása az alapellátási kompetenciának megfelelően és tovább irányítása
- Krónikus betegek gondozása rendszerint specialista irányításával, interkurrens betegségek, szövődmények felismerése és ellátása
- Szűrési tevékenység, ennek során felderített betegek kivizsgálásának, kezelésének, gondozásának irányítása
- Laboratóriumi és tenyésztéses vizsgálatokhoz mintavétel (véna vérvétel, vérvétel capillárisba, vizeletvétel/zacskós, közepsugar, katéter/ torokváladék, sebváladék, székletminta vétele)
- Laboratóriumi és tenyésztéses vizsgálatok eredményének értékelése.
- Terápiás beavatkozások: inhalációs terápia, i.v., i.m., s.c., i.c. injekció, védőoltás beadása, vénabiztosítás, sérülések előleges ellátása, gyomormosás, beöntés, nyákszívás

- RTG és UH vizsgálatok elrendelése és a lelet értékelése
- Megfelelő jártasság birtokában EKG készítése, alapszintű értékelése, életkori jellemzők ismerete
- Számítógépes adatrögzítés, adatszolgáltatás. Leletek lekérdezése továbbítása, szakmai konzultáció és továbbképzés internet segítségével
- Megfelelő betegvezetés, a betegek megnyerése az együttműködésre, egészségnevelés.
- Kapcsolattartás a betegellátásban érintett szereplőkkel (finanszírozási, felügyeleti, egészségügyi, szociális, oktatási, önkormányzati intézményekkel. A team munka preferálása, a sikeres szakmai tevékenységet biztosító munkakapcsolat ápolása
- Alapszintű újraélesztés. Sürgősséget igénylő esetek ellátása
- Orvos- szakértői tevékenység végzése

V. A HÁZI GYERMEKORVOS TEVÉKENYSÉGI KÖRE

1. Prevenció

- A családot érintő öröklődő és halmozódó betegségek, anyai betegségek ismeretében a várandós anya és családja felkészítése a szülésre, szoptatásra
- Az újszülött, csecsemő és gyermek fejlődésének nyomon követése, a normálistól való eltérés felismerése és okainak tisztázása
- Vakcináció
- D vitamin, K vitamin, fluor, vas, allergia - profilaxis
- A családdal való kapcsolattartás, familiáris betegségek, problémák felismerése, a család segítése az egészségügyi problémák megoldásában, a védőnővel együttműködve
- Együttműködés a bölcsődei, óvodai és iskolaorvossal
- Életkorhoz kötött kötelező és egyéb szűrővizsgálatok
- Életmód tanácsadás és folyamatos egészségnevelés

2. Gyógyító munka

- Sürgősségi betegek első ellátása, szükség esetén további kezelés céljából intézetbe utalása.
- A megbetegedések ellátása az érvényben lévő szakmai ajánlásoknak, ezek hiányában a szakma szabályainak megfelelően, az ellátási folyamat irányítása
- Akut, szövődmenymentes betegségek önálló definitív ellátása biztos diagnózis esetén. Az önállóan ellátható betegségek köre a házi gyermekorvos speciális felkészültsége esetén bővíthető, amennyiben a legkorszerűbb diagnosztikus és terápiás módszereket rendszeresen alkalmazza, valamint a jogszabályok által megkövetelt képesítéssel rendelkezik.
- Krónikus betegek interkurrens betegségeinek kezelése
- Szakkonzílium igénybevétele
- Tisztázatlan diagnózis, terápiára nem gyógyuló, szövődmenyes, vagy intézeti ellátást igénylő betegségben szenvedők fekvő beteg intézetbe utalása kivizsgálás és/vagy kezelés céljából.
- A házi gyermekorvosi szolgálat tevékenységét a rendelőjében végzi, szakmailag indokolt esetben az ellátás a beteg otthonában illetve tartózkodási helyén történhet
- Fontos a család és a környezet bevonása a gyógyító folyamatba
- Szoros kapcsolattartás a szakellátással és fekvőbeteg intézettel, a továbbküldött beteg sorsának nyomon követése

3. Gondozás

- Ismert és kivizsgált, egyensúlyban lévő krónikus betegek ellenőrzése, gondozása
- A családot érintő öröklődő és halmozódó betegségek, anyai betegségek ismeretében közreműködés a preconcepcionális gondozásban más szakorvosokkal és védőnővel együttműködve
- Rehabilitáció, rehabilitáció kezdeményezése és nyomon követése
- Otthoni (szak) ápolás kezdeményezése
- Súlyos, gyógyíthatatlan beteg és családjának gondozása.
- Együttműködés a szociális és egyéb gondozó hálózatokkal
- Pályairányításban való közreműködés, a tanulók egészségi állapotának ismeretében

4. Egyéb feladatok

- Részvétel és segítségnyújtás a testi-lelki krízis-szituációk megoldásában
- Egyénre, családra és közösségre adaptált egészségnevelés; egészségmegőrzés, -fejlesztés

- Orvos szakértői feladatok ellátása a jogszabályban meghatározottak szerint
  - Közegészségügyi, járványügyi feladatok ellátása jogszabályban meghatározottak szerint
  - Problémaorientált dokumentáció, statisztikák, jelentések elkészítése és kezelése a vonatkozó rendeleteknek megfelelően
  - A praxisból elkerülő gyermek átadása során korrekt írásos információ nyújtása, amely segítségével a folyamatos betegellátás és gondozás magas színvonalon folytatható.
- I. Korábbi anamnézis
1. Novekedés-fejlődés jellemzői
  2. Pozitív (következésmennyel járó) perinatális, vagy korai gyermekkori események.
  3. Kórházi kezelést igénylő betegségek, műtétek
- II. A folyamatos gondozást/ellenőrzést szükségessé tevő betegség:
1. Kezdet, kórlefolyás
  2. Aktuális állapot
  3. Külön figyelmet igénylő jellemzők

VI. A RÉSZLETES KOMPETENCIA LISTA ÖSSZEÁLLÍTÁSÁBAN FIGYELEMBE VETT SZEMPONTOK ÉS ANYAGOK

- A gyermekorvosi szakorvosképzés kurrikuluma alapján a házi gyermekorvos elvárható felkészültsége
- Az érvényben lévő protokollok, irányelvek
- A házi orvosi praxis hatásköri listája. A Házi orvosi Szakmai Kollégium anyaga.
- A Házi Gyermekorvosok Egyesülete 1995-ben összeállított kompetencia anyaga
- A gyermekorvosi praxisok eltérő adottságai:
  - Város- falu
  - Gyermekorvosi ügyelet van/nincs
  - Kórháztól való távolság
  - Összhang a védőnői feladatkörrel
- A minőségirányítási rendszer előírásai
- Jogi szabályozók
- Finanszírozás

AZ EGYES FEJEZETEK SZERKEZETE

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

- Elvégzendő
- Elvégezhető

SÜRGŐSSÉGI TEVÉKENYSÉG

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

- Elvégzendő
- Elvégezhető

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

TÁJÉKOZOTTSÁG

VII. A HÁZI GYERMEKORVOS FELADATAI ÉS KOMPETENCIÁJA AZ EGYES SZAKTERÜLETEKEN

- VII/1. SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS
- VII/2. ALLERGOLÓGIA, IMMUNOLÓGIA
- VII/3. BŐRGYÓGYÁSZAT
- VII/4. DIAGNOSZTIKA: RADIOÓGIA, LABORATÓRIUM
- VII/5. ENDOKRINOLÓGIA, ANYAGCSERE
- VII/6. FÜL-ORR-GÉGE
- VII/7. GASTRO-ENTEROLÓGIA

VII/8. GENETIKA
VII/9. HEMATOLÓGIA, ONKOLÓGIA
VII/10. INFEKTOLÓGIA
VII/11. KARDIOLÓGIA
VII/12. NEFROLÓGIA
VII/13. NEUROLÓGIA
VII/14. ORTOPÉDIA
VII/15. PERINATOLÓGIA
VII/16. PSZICHIÁTRIA
VII/17. PULMONOLÓGIA
VII/18. SEBÉSZET, TRAUMATOLÓGIA
VII/19. SERDÜLŐKOR SPECIÁLIS JELLEMZŐI
VII/20. SZEMÉSZET

VII/21. KÖZÖSSÉGI ORVOSLÁS
VII/22. IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN, A HÁZI GYERMEKORVOS SZAKÉRTŐI
TEVÉKENYSÉGE

VII/1. SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS

DIAGNOSZTIKAI TEVÉKENYSÉG ÉS ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- A sürgős ellátást igénylő beteg aktuális állapotának megítélése (kritikus, fenyegetett állapot, veszélyeztetettség, csoportdiagnózis, veszélyeztető állapot)
- Fizikális vizsgálat, a légzés, keringés, eszmélet megítélése, a vitális jelek változásának észlelése
- Azonnal elérhető diagnosztikus eszközök alkalmazása, értékelése. (pl. RR. EKG, vércukor vizelet cukor aceton, testhőmérő)

Felismerendő

- Heveny keringési elégtelenség, shock, praeshock
- Heveny malignus ritmuszavar
- Malignus hypertensio
- Folyadék és elektrolit háztartás zavara
- Heveny légzési elégtelenség
- Alsó és felsőlégúti stenosisok.
- Idegentest gyanúja a légutakban
- Eszméletlenség, tudatzavar
- Akut izomtónus zavar, kóros idegrendszeri tünetek (intracraniális nyomásfokozódás, a meningeális jelek, göctünetek)
- Konvulziók (adatok esetén annak pontos leírása)
- Hypoglykaemia, hyperglycaemia, hypocalcaemia
- Akut allergiás kórképek, anafilaxia
- Akut has
- Sérült beteg, polytrauma
- Súlyos külső, belső vérzések gyanúja.
- Égés, lehülés, vízbemerülés, áramütés.
- Heveny mérgezés gyanúja, toxikológiai tünet - együttesek
- Klinikai halál

Elvégezhető

- Sürgősségi labor vizsgálat
- Pulzoximéteres monitorozás
- EKG monitorozás

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Akut életveszélyt jelentő történések elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén az orvosi felügyelet biztosítása.

Alaptevékenység

A magas színvonalú oxyológiai beavatkozást biztosító mentőegység megérkezéséig

- Elsődleges légút biztosítás: átjárható felső légutak biztosítása, légúti váladék leszívása, oropharyngeális tubus behelyezése
- Mesterséges lélegeztetés (lehetőség szerint arcmaszkkal)
- Conicotomia (pl. nagylumenű tű)
- Felső légúti idegentest eltávolítási kísérlete
- Kardiopulmonális reszuscitáció megkezdése (BLS)
- Vénabiztosítás
- Folyadékpótlás, sokktalanítás megkezdése
- Vérzéscsillapítás
- Műfogások, fektetések
- Immobilizáció, alapszintű rögzítések
- Gyógyszeres beavatkozás szükséges
  - alkalmi görcsroham
  - akut asztmás roham
  - croup szindróma
  - hyperpyrexia
  - hypoglikæmia
  - súlyos allergiás reakciók, anafilaxia
  - erős fájdalom

Elvégezhető

- Endotracheális intubáció, laringeális maszk alkalmazása
- Kiterjesztett kardiopulmonális reszuscitáció, defibrillátor alkalmazása (ALS)
- Volumenpótlás plazmaexpanderrel, rehydrálás
- Intraosseális folyadékpótlás
- Oxigénterápia
- Gyomormosás
- Mellkaspunkció túlnyomásos ptx esetén

TÁJÉKOZOTTSÁG

- A mentés és betegszállítás szervezete és működése Magyarországon
- Mentőgépkocsi-típusok felszerelésének ismerete
- A sürgősségi betegellátás igazságügyi orvostani vonatkozásainak ismerete
- Betegjogok

VII/2. ALLERGOLÓGIA-IMMUNOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele (egyéni és családi anamnézis)
- Rizikófelmérés, atópiás alkat felismerése
- Preventív feladatok (csecsemőtáplálás, allergén elimináció)
- Fizikális vizsgálat
- Allergiás betegségek gyanújának felvetése, kivizsgálásának elindítása
- Immundeficienciák gyanújának felvetése, kivizsgálásának elindítása
- Aspecifikus immunitás laboratóriumi vizsgálata és értékelése (kvalitatív és kvantitatív vérvkép, CRP, We)
- Eszközös csúcsáramlás mérés 6 éves kor fölött (Peak-flow metria)
- Tüneti napló vezetése és értékelése (nehézlégzés, táplálék provokálta tünetek gyanúja)
- Autoimmun betegségek gyanújának felvetése

Elvégezhető

- Szérum összes IgG, IgA, IgM szintjének meghatározása,
- Táplálékallergia gyanúja esetén az eliminációs étrend bevezetése

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Anafilaxiás reakció
- Fej-nyak régióra lokalizálódó Quincke oedema
- Általános tünetekkel járó generalizált urticaria
- Status asthmaticus, illetve ambuláns ellátásra nem reagáló nehézlégzés
- Egyéb súlyos allergiás reakciók

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Igazolt, enyhe és középsúlyos felsőlégúti allergiák
- Táplálékallergia igazolt, enyhe tünetekkel zajló, csecsemő és kisdedkori formái, melyek az eliminációs étrenddel tünetmentesen tarthatók
- Atópiás dermatitis enyhe és középsúlyos esetei
- Acut urticaria (nem generalizált)
- Szekunder (transzitorikus) humorális immunhiány
- Secretoros IgA hiány

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Felsőlégtúti allergiák súlyos klinikai stádiuma
- Atópiás dermatitis súlyos, illetve szövődményes formái
- Asthma bronchiale középsúlyos és súlyos formái
- Malnutricióval járó táplálékallergiák
- Immundeficienciák
- Autoimmun betegségek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Allergológiai és immunológiai ismeretek
- A csecsemő és gyermek immunrendszerének sajátosságai
- Környezeti ártalmak és az immunbetegségek összefüggései
- Genetikailag determinált immunológiai betegségek
- Hiposzzenzibilizálási eljárások és immunterápia
- Immunglobulin pótlás és lehetséges szövődményei
- Transzplantáció immunológiai vonatkozásai
- Immunmodulációs kezelések és mellékhatásai
- A kortikoszteroidok és az autoimmun betegségekben alkalmazott citosztatikus kezelések elvei; a gyógyszerek hatásai, mellékhatásai

VII/3. BŐRGYÓGYÁSZAT

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálatok elvégzése
- Rizikófelmérés (atópiás dermatitis, naevusok, stb)
- Laboratóriumi, képalkotó és egyéb műszeres vizsgálatok kezdeményezése és értékelése

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Szakellátást igénylő akut kór állapotok felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállítás megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Súlyos pyodermák
- Epidermolysis bullosa
- Lyell szindróma
- Generalizált herpes

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Csecsemőkori dermatitisek
- A bőr banális infekciói
- Dermatitisok
- Erysipelas
- Dermatomycosisok
- Acne
- Herpes zoster
- Szemölcsök
- Ekzéma
- Keratosisok, hyperkeratosis
- Élősködők által okozott bőrelváltozások (scabies, pediculosis ..)
- Rovarcsipések, kullancseltávolítás utáni nyomkövetés a terjesztett infekciók felismerése céljából
- Externákkal történő kezelés
- Haemangiómák
- A köröm betegségei
- Belgyógyászati betegségek bőr manifesztációi
- Bőrgyógyászati betegségek belgyógyászati manifesztációi
- Gyógyszer-mellékhatások bőr manifesztációi

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Acne súlyosabb formái
- Ekcéma súlyosabb formái
- Dermatitisok súlyosabb formái
- Localis kezelésre nem javuló szemölcsök
- Naevusok komplikált esetei
- Psoriasis
- Alopeciák
- Nemibetegségek és szexuális úton terjedő fertőzések
- Genodermatosisok
- Lyme-kór
- Mycosisok súlyosabb formái
- Nem tisztázott bőrelváltozások

TÁJÉKOZOTTSÁG

- A bőrgyógyászati betegségek, állapotok pszichológiai vonatkozásai
- Lokális kortikoszteroidkezelés és egyéb immunmoduláns kezelés hatásai, mellékhatásai
- Dermabrasio
- Elektroterápia, krioterápia, lézertérápia, UV-terápia
- Bőráttűtetés (grafting), plasztikai sebészeti beavatkozások
- Tetoválások készítésének módszerei és veszélyei, eltüntetői lehetőségek
- Onkoterápia

VII/4. DIAGNOSZTIKA: RADIOLÓGIA, LABOR

RADIOLÓGIA

1. ELMÉLETI ISMERETEK

- A vizsgálóeljárások alapvető működési elve
- A haszon/kockázat ismerete
- A vizsgálatok indikációi
- A vizsgálatok ismétlésének indikációi
- A vizsgálatokra való beteg előkészítés
- A vizsgálati módszerek informatív értéke

2. GYAKORLATI ISMERETEK

- Iránydiagnózis (a kérést indokló anamnézis, tünet, feltételezett diagnózisok)

- A vizsgálati leletek megfelelő értelmezése
- A leletek reprodukálható rögzítése a beteg dokumentációjába

3. ALAPTEVÉKENYSÉG

- Anamnézis felvétel
- Fizikális vizsgálat
- Az alapellátó orvos által kérhető RTG és UH vizsgálatok (1. sz. melléklet)

LABOR DIAGNOSZTIKA

1. ELMÉLETI ISMERETEK

- Mintavételi technikák, preanalitikai tényezők és hibaforrások ismerete.
- A különböző vérvételi eszközök ismerete, felhasználási területe
- A vizsgálatok indikációi
- A vizsgálatok ismétlésének indikációi
- A beteg előkészítése a vizsgálatokra
- A vizsgálati módszerek informatív értéke
- Klinikai kémiai labor ismeretek
- Hematológiai labor ismeretek
- Mikrobiológiai labor ismeretek
- Egyéb ágymelletti labor vizsgálatok
- Genetikai laborvizsgálatok alapjai, indikáció és korlátok
- Szerológiai, immunológiai labor ismeretek
- Költséghatékonyság

2. GYAKORLATI ISMERETEK

- A diagnosztikus vizsgálati kérés pontos megfogalmazása
- A vizsgálati leletek megfelelő értelmezése
- A leletek reprodukálható rögzítése a beteg dokumentációjába

3. ÖNÁLLÓ LABORVIZSGÁLATI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Vizelet gyorsteszt, vércukor gyorsteszt
- Jelenleg érvényes szabálykönyv alapján alapellátás orvosa által kérhető vizsgálatok (2. számú melléklet)

Elvégezhető

- Mintavételek
- A rendelőben végezhető vér, vizelet, széklet, torokváladék vizsgálat
- Egyéb gyorsteszt vizsgálatok

VII/5. ENDOKRINOLÓGIA, ANYAGCSERE

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele, különös figyelemmel a családi, terhességi és perinatalis anamnézisére
- Fizikális vizsgálatok elvégzése, minor és major rendellenességek, számba vétele, mentális állapot megítélése
- Növekedés, pubertás nyomon követése, pubertás stádiumának megállapítása
- Antropometriai mérések (testsúly, testmagasság, bőrredők) BMI, percentilek használata
- Pajzsmirigy vizsgálata, struma fokozatok meghatározása
- Veleszületett belszervi rendellenességek gyanújának felvetése
- Laboratóriumi, és képalkotó vizsgálatok, konzílium kezdeményezése
- Sürgősségi endokrin állapotok felismerése

- Egyéb okból szteroid terápiaiban részesülő beteg esetében a mellékhatások monitorozás
- Újszülöttkori anyagcsere szűrővizsgálatok szükség szerinti ismétlése

Elvégezhető

- Vércukormérés, vizelet cukor vizsgálat
- Testsúlytartalom meghatározása
- Folyadékforgalom otthoni mérési adatainak értékelése

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- CAH sóvesztő formájának krízise
- Glükóz anyagcsere zavarok krízisállapotai
- Hyperthyreosis krízisállapota
- Addisonos krízisállapot
- Egyéb anyagcsere krízisállapotok

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Testmagasság, testsúly, pubertás nyomon követése.
- Túlsúlyosak és elhízottak gondozása, életmód tanácsadás
- Kivizsgált beteg nyomon követése, gyógyszerelésének, diétájának ellenőrzése
- Fejlesztés és rehabilitáció szükségességének felmérése és megfelelő helyre irányítás
- Otthoni ápolást, kezelést segítő eszközök beszerzésének indítványozása
- Interkurrens, otthon gyógyítható betegségek kezelése
- Kórházi kezelést igénylő stádium esetén beutalás
- Szülők pszichés támogatása

Elvégezhető

- Struma I. stádium követése, jódkezelése

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Közreműködés a gyermek endokrin és anyagcsere betegségek kezelésében és gondozásában
- 1-es típusú diabeteses betegek, a szövődmények jeleinek figyelése
- Struma II st-tól
- Súlyos fokú anyagcsere zavarral járó elhízás
- Tartós gyógyszerelést és/vagy diétát igénylő anyagcsere betegségek
- Egyéb hormonterápiát igénylő kórképek
- Daganatos eredetű endokrin betegségek
- Malignus betegségekre hajlamosító rendellenességek
- Progresszióval járó kórképek
- Súlyos szervi manifesztációval járó kórképek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- A kórképben esetlegesen várható szervi manifesztációk
- Speciális diéták, gyógyszerek, készítményekkel kapcsolatos tájékozottság
- Kivizsgálás menete, vizsgáló módszerek, diagnosztikus vizsgálatok értéke, korlátai
- Öröklődésmenet, ismétlődési kockázat
- Az alapbetegség és hormonkezelés fertilitásiára gyakorolt hatása
- Várható kórlefolyás, prognózis
- Speciális szükségletek, integrálás

VII/6. FÜL-ORR-GÉGÉSZET

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálatok elvégzése
- Otoscopos vizsgálat (tájékozódó jelleggel)
- Hallásvizsgálat, vesztibuláris funkcióvizsgálatok tájékozódó jelleggel
- Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok kezdeményezése és eredményeinek értékelése
- Felsőlégtüti fertőzések diagnosztikája
- Szakellátást igénylő akut fül-orr-gégészeti jellegű történések felismerése

Elvégezhető

- Orr-, gégetükrözés
- Műszeres hallásvizsgálat
- Streptococcus gyors teszt
- CRP gyors teszt

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Szakellátást igénylő akut fül-orr-gégészeti jellegű történések, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Hallójárat, orrüregben és garatban levő idegentest
- Súlyos epistaxis
- Abscessus peritonsillaris, retropharyngealis
- A felső légutak súlyos allergiás oedemája
- Súlyos laryngitis subglottica, epiglottitis
- Heveny hallásromlás
- Heveny vesztibuláris tünetegyüttes
- Fül-orr-gégészeti sérülések

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Szövődménymentes infekciók ellátása
  - Felsőlégtüti fertőzések
  - Sinusitisek
  - Banalis otitis externa
  - Otitis media acuta konzervatív kezelése
  - Nyálmirigy gyulladások
- Banalis orrvérzés ellátása
- Egyszerűen eltávolítható idegentest.
- Cerumen eltávolítása korábbi fülészeti betegség hiányában
- Nyálmirigy betegségek (gyulladás)

Elvégezhető

- Paracentézis

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Otitis media acuta paracentesist igénylő esetei
- Otitis media acuta szövődményes esetei
- Otitis media chronica
- Mastoiditis
- Súlyos otitis externa
- Gátolt orrlégzést okozó elváltozások
- Recidiváló epistaxis
- Orrbemeneti gyulladások szövődményes esetei
- Sinusitisek szövődményes esetei, ethmoiditis

- Felsőlégtúti szűkület
- Fejlődési rendellenességek
- Daganatok
- Halláscsökkenés
- Tracheotomizált betegek gondozása
- Műteti idikáció meghatározása és előzetes vizsgálatok végzése

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Adenotomia és tonsillectomia indikációi
- Hallásvizsgáló módszerek
- A hangképzés zavarai és hátterében levő elváltozások
- Hallókészülékek
- Hallásjavító műtétek
- Fül-orr-gégészeti régió fejlődési rendellenességeinek megoldásai
- Plasztikai fül-orr-gégészeti eljárások

VII/7. GASZTRO-ENTEROLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálatok elvégzése
- Rektális vizsgálat
- Laboratóriumi vizsgálatok (vér, vizelet, széklet).
- Verejték, H₂-teszt, rektális manometria, pH mérés és képalkotó vizsgálatok kezdeményezése és eredményeinek értékelése
- Gasztrointesztinális fertőzések diagnosztikája
- Szomatikus fejlődés elmaradása esetén szoros nyomon követés, malabsorptio, maldigestio irányában tájékozódó vizsgálatok
- Ételintoleranciák kivizsgálása.
- Colica abdominalis kivizsgálásának elindítása
- Krónikus obstipáció kivizsgálásának elindítása

Elvégezhető

- Occult gasztrointesztinális vérzés gyorsteszt
- Coeliakia gyorsteszt

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- idegentest a tápcsatorna területén
- akut, masszív nyelőcső-gyomor-bél vérzés
- hasi trauma
- exsiccatiohoz vezető gastroenteritis
- acut has, kizáródott sérvek
- Hirschprung kór krízis állapota
- krónikus bélgyulladások akut krízisállapotai
- acut hepatitis
- marószér mérgezések

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Szövődménymentes infekciók kezelése
  - Stomatitis
  - Gastritis
  - Enteritis
  - Helminthiasis, protozon fertőzések

Elvégezhető

- infúzió bekötése

Krónikus betegségek kezelése

- Postenteritises szindróma
- Nem-organikus obstipatio étrendi tanácsokkal és gyógyszerrel történő rendezése
- Fissura ani, nodus haemorrhoidales kezelése
- Ételintoleranciák, étrendi beállítása
- Gyarapodási zavart nem okozó csecsemőkori GER

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Szájpad- és ajakhasadékok
- Ulcus duodeni seu/et ventriculi
- Gyarapodási zavarhoz vagy légúti tünetekhez vezető GER
- Oesophagus atresia stp.op. gondozása, bélszűkületek
- Krónikus bélbetegségek
- Fejlődési rendellenességek, herniák, urachus záródási rendellenesség
- Hasi daganatok
- Krónikus májbetegségek
- Stomás beteg gondozása
- Malabsorptiók, maldigestiók
- Coeliakia : a diéta betartás ellenőrzése, étrendi tanácsok, családtagok szűrése
- Cystás fibrosis
- Epehólyag és epeút betegségek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Májtranszplantáció indikációi
- Máj- és nyelőcső-gyomor-bél vizsgáló módszerek
- Fejlődési rendellenességek megoldásai, optimális műtéti időpontjuk, kiegészítő kezelések szükségessége
- Krónikus gyulladásos bélbetegségek korszerű kezelése

VII/8. GENETIKA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele, különös figyelemmel a családi, terhességi és perinatalis anamnézisére
- Fizikális vizsgálatok elvégzése, minor és major rendellenességek, számba vétele, mentális állapot megítélése
- Veleszületett belszervi rendellenességek gyanújának felvetése
- Növekedés, pubertás nyomon követése
- Laboratóriumi, genetikai és képalkotó vizsgálatok, konzílium kezdeményezése

Elvégezhető

- Szindróma kutatás (amennyiben a kromoszóma vizsgálat negatív)

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Kivizsgált beteg nyomon követése, gyógyszerelésének, diétájának ellenőrzése
- Fejlesztés és rehabilitáció szükségességének felmérése és megfelelő helyre irányítás
- Otthoni ápolást, kezelést segítő eszközök beszerzésének indítványozása
- Interkurrens, otthon gyógyítható betegségek kezelése

- Kórházi kezelést igénylő súlyossági állapot esetén beutalás
- Szülők pszichés támogatása
- Genetikai betegségben szenvedők időszakonkénti szűrővizsgálata malignitás irányába

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Malignus betegségekre hajlamosító rendellenességek
- Tartós gyógykezelést igénylő anyagcsere betegségek
- Progresszióval járó kórképek
- Súlyos szervi manifesztációval járó kórképek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Speciális diéták és gyógyszerek
- A diagnosztikus vizsgálatok értéke és korlátai
- Gyógyszeres kezelés esetén speciális készítmények ismerete
- Várható kórlefordulás, prognózis
- Öröklődés menet, ismétlődési kockázat ismerete
- Speciális szükségletek, integrálás

VII/9. HAEMATOLÓGIA, ONKOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele (egyéni és családi anamnézis: splenectomia, icterus)
- Fizikális vizsgálatok elvégzése (a has vizsgálata!)
- Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok kezdeményezése és eredményének értékelése
- Vashiányos anaemia diagnosztizálása
- Rizikótényezők felmérése

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Akut légzési és keringési zavar
- Súlyos vérzés
- Beékelődés gyanúja
- Akut has
- Tudatzavar
- Idegrendszeri góctünetek
- Hipertóniás krízis

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Onkológia kórállapotok prevenciója (környezeti károsító tényezők elkerülése)
- Vashiányos anémia kezelése
- Malignus és hematológiai betegségek gyanújának felvetése
- Az onkológiai beteg és környezetének pszichés támogatása
- Terminális állapotban lévő beteg és környezetének gondozása

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Egyéb anémiák diagnosztikája és kezelése
- Trombopéniák, trombopátiák
- Az onkoterápia mellékhatásainak észlelése, esetleg elhárítása
- Szekunder hematológiai eltérések
- Vérzékenységi állapotok
- Primér és szekunder thrombophilia
- Csontvelő aplasztikus kórállapotai
- Onkológiai beteg fájdalomcsillapítása

- Malignus vérképzőszervi és nyirokrendszeri betegségek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- A szupportív (transzfúziós, faktorpótlás) kezelések lehetőségeinek és szövődményeinek ismerete
- Malignus vérképzőszervi betegségek korszerű diagnosztikus és terápiás lehetőségei
- Össejt transzplantáció
- Onkológia diagnosztikus és terápiás módszerei
- A terápiás lehetőségek mellékhatásainak ismerete, enyhítésének lehetőségei
- Daganatok epidemiológiájának ismerete
- Hospice ellátás alapelvei és alkalmazása, hozzáférés elősegítése
- Nem konvencionális gyógymódok kritikai ismerete

VII/10. INFEKTOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele
- Veszélyeztetettség felmérése
- Fizikális vizsgálatok elvégzése
- Mintavétel tenyésztéses vizsgálatokra (jogszabályokban előírt esetekben)
- Laboratóriumi, képalkotó és egyéb vizsgálatok indikálása, értelmezése.

Elvégezhető

- Mintavétel tenyésztéses vizsgálatokra (jogszabályokban előírt eseteken felül)
- Gyorstesztek indikálása (STREP –teszt, CRP)
- Véresejtsüllyedés

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Az előírt járványügyi intézkedések.
- Immunizáció (kötelező és ajánlott védőoltások)
- Preventív feladatok koordinálása járványügyileg veszélyeztetett övezetbe történő utazások esetén .
- Szakellátást igénylő fertőző betegek elsődleges ellátása.
- Korszerű antibiotikum kezelés
- Szakellátást nem igénylő fertőző betegek definitív ellátása
- Otthon nem kezelhető fertőző betegségek esetén a szakintézetbe irányítás megszervezése

Elvégezhető

- Epidemiológiai adatgyűjtés

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Pontos nem diagnosztizált fertőző betegségek kivizsgálása, kezelése.
- Ismeretlen eredetű láz
- Alapellátásban hozzá nem férhető antimikrobás szereket igénylő állapotok
- Szexuális úton terjedő betegségek.

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Fertőző betegségek profilaxisának, diagnosztikájának és terápiájának modern lehetőségei.
- A baktérium rezisztencia aktuális helyzete
- Radiológiai és képalkotó vizsgálatok jelentősége.
- Migrációs eredetű fertőző betegségek
- Korszerű infektológiai kiegészítő kezelések
- Fertőző betegségekkel kapcsolatos jogszabályok

VII/11. KARDIOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele (családi, terhesség, perinatalis történések)
- Fizikális, vizsgálatok. (életkor függő szívfrekvencia, légzésszám, tensio, A. femoralis tapintása)
- Akut kardiovaszkuláris történések felismerése
- Krónikus szívbetegségekre jellemző klinikai tünetek felismerése
- Vérnyomásmérés csecsemő, gyermek, serdülőkorban
- A hipertonia kivizsgálásának elindítása
- Rizikó státusz felmérése (obesitas, táplálkozási szokások, életmód, családi anamnesis: hipertonia, diabetes)
- A gyermekkorban jellemző EKG- paraméterek és sajátosságok ismerete,
- Mellkas-röntgen vizsgálat, UH, Holter vizsgálat kezdeményezése és a lelet értelmezése
- Gyermekkardiológiai konzílium kezdeményezése
- Szív-műtétek, és beavatkozások (invazív kardiológia) jellemző korai és/vagy késői szövődményeinek ismerete, felismerése

Elvégezhető

- Vérnyomás és EKG monitorozás (Holter, ABPM) elvégzése az eredmények értelmezése.
- 12 elvezetési EKG készítése, értékelése újszülött-, csecsemő- és gyermekkor különböző periódusaiban eltérő jellemzők ismerete alapján

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása; elvégzendő sürgősségi beavatkozások

- Cyantikus roham elsődleges ellátása
- Hipertenzív sürgősségi állapotok
- Keringési elégtelenség, shock
- Kardiopulmonális reszuszcitáció

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Keringési és érrendszeri betegségek prevenciója
- Serdülőkori primer hipertónia kezelése (szekunder és terápia rezisztens hipertonia továbbirányítása)
- Infekciós endocarditis antibiotikum profilaxisa.
- Febris rheumatica prophylaxis
- Akcidentális zörejek nyomon követése
- Szív-érrendszeri és halmozott rizikójú betegek egészségmagatartásának fejlesztése, laikus oktatás

Elvégezhető

- Akut ritmuszavarok elsődleges ellátása
- Akut szívelégtelenség elsődleges ellátása

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Veszélyes szívhibák
- Szív-műtéten átesett betegek, rehabilitációja.
- A szív és a nagyerek szerzett billentyűbetegségei.
- Hypertonia (szekunder és terápia rezisztens hipertonia)
- Ritmuszavarok, paroxysmalis tachycardia
- Thromboprophylaxis

- Pacemaker kontrollálása
- A szív gyulladáisos betegségei, reumás láz
- Cardiomyopathiák

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Hemodinamikai invazív beavatkozások
- Elektromos cardioversio
- Pacemaker-terápia
- Szívműtétek, érsebészeti műtétek
- Speciális gyermekkardiológiai problémák
- Terhelhetőség
- Szívtranszplantáció indikációja

VII/12. NEFROLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálat (különös tekintettel a külső nemi szervek fejlődési rendellenességei, minor anomáliák, vese eredetű ödéma felismerésére)
- Testtömeg, testmagasság, vérnyomásmérés
- Bevitt / ürített folyadék mérése, fajsúlymérés
- Tájékoztató vizeletvizsgálat (tesztcsík, reagens, illetve az azt kiértékelő készülék)
- A szükséges laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok indikálása

Elvégezhető

- Vizelet üledék mikroszkópos vizsgálata

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása:

- Colica renis
- Acut scrotum
- Sérülések
- Acut glomerulonephritis, nephrosis syndroma gyanúja
- Köves roham kivizsgált betegnél
- Paraphimosis rendelőben nem megoldható esetei
- Acut vizelet retencio

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

- Preventív feladatok, személyi higiéné kialakításának elősegítése
- Nem komplikált alsó és felső húgyúti infekció (kivéve a csecsemőkori előfordulást)
- Primer asymptomaticus enuresis nocturna
- Ortostatikus proteinuria kivizsgálása és ellenőrzése
- Balanitis, vulvitis
- Vese és húgyúti betegségek gyanúja esetén kivizsgálás elindítása

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Fejlődési rendellenességek
- Komplikált és recidiváló húgyúti infekciók
- Hematuria
- Enuresis további formái
- Inkontinencia
- A vese glomerularis betegségei
- A vese tubulo- intersticiális betegségei

- Akut és subakut vesebetegségek utógondozása
- Egyéb nephropathiák
- Vese és húgyúti daganatok
- Sérülések következményei
- Hydrokele, varicokele,
- Phimoszis
- Húgyúti kövesség
- Krónikus veseelégtelenség
- Egyéb betegségek urológiai és nefrológiai vonatkozásai

TÁJÉKOZOTTSÁG:

- Nefro- urológiában használatos képpalkotó és egyéb diagnosztikus (pl. vesebiopszia) módszerek
- Gyógyszeres és műtéti terápiás eljárások
- Kőeltávolítás módszerei (kőzúzás lehetőségei)
- Művi méregtelenítő eljárások
- Vese transzplantáció (donáció kérdése)
- Gyógyszerdózisok módosítása veseelégtelenségben

VII/13. NEUROLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis és neurológiai alapvizsgálat
  - a tudatállapot vizsgálata
  - az agyidegek és perifériás idegek vizsgálata
  - a motoros funkciók: izomtónus és izomerő vizsgálata
  - érzésvizsgálat
  - vegetatív funkciók vizsgálata
  - meningeális izgalmi jelek
- Újszülött és csecsemő speciális neurológia vizsgálata
- Natív koponya felvétel és koponya UH elvégzésének kezdeményezése és leleteinek értelmezése

Elvégezhető

- Szemfenék vizsgálat

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Neuroinfekció gyanúja
- Tudatzavarral és tudatvesztéssel járó tisztázatlan eredetű állapotok
- Ismeretlen eredetű görcstevékenység, status epilepticus
- Akut és/vagy progrediáló koponyaűri nyomásfokozódás
- Acut encephalopathia
- Acut centrális vagy perifériás paresis ill. plegia
- Acut göctünetek

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Neurológiai megbetegedések prevenciója
  - Fakultatív védőoltások, baleset megelőzés
  - Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok
- Veszélyeztetett neurológiai kórképek és deficit állapotok észlelése
- Szerzett neurológiai kórképek észlelése
- Kivizsgálás kezdeményezése, elindítása
- Neurorehabilitáció és rehabilitáció kezdeményezése

Elvégezhető

- Rehabilitáció és fizioterápia

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Krónikus visszatérő elsődleges és másodlagos fejfájás betegségek
- Alvászavarok
- Perifériás parézisek
- Koponya-, agyi traumák maradandó tünetei és elváltozásai
- Hydrocephalusos illetve shunt-beültetett beteg gondozása
- Koponyaűri vaszkuláris intervención átesett beteg gondozása
- Neuromusculáris betegek gondozása
- Postmeningitises, postencephalitises állapotok
- Epilepszia szindrómák
- Veleszületett vagy szerzett neurológiai deficit állapotok
- Idegrendszeri daganatok
- Neuralgiák
- Neuromusculáris betegségek
- Motoneuron-betegségek
- Extrapiramidális zavarok
- Cerebrovaszkuláris kórképek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Neurorehabilitáció és rehabilitáció lehetőségei
- A neurológiában használatos elektrofiziológiai vizsgálatok
- Képkalkotó idegrendszeri vizsgálatok: CT, MRI, SPECT, PET-CT
- Korszerű terápiás lehetőségek
- Ideg- és érsebészeti beavatkozások
- Neurogenetikai kórképek

VII/14. ORTOPÉDIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Mozgásszervi szűrővizsgálatok
- A mozgásszervi károsodás megelőzési módszereiről való információ nyújtás
- Anamnézis felvétele (csontfájdalom jelentősége egyéb megbetegedések irányába)
- A mozgásszervek anatómiai és funkcionális tájékoztató vizsgálata
- Laboratóriumi, képkalkotó vizsgálatok kezdeményezése, az eredmény értékelése

Elvégezhető

- Fizikai terhelhetőség megítélése
- Javaslat ortopédiai segédeszközök használatára, azok szakszerűségének ellenőrzése

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása:

Ortopédiai sürgősségi állapotok felismerése

- Perthes kór,
- epiphyseolysis,
- arthritis,
- ízületi duzzanat, meleg tapintat)

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Hanyagtartás
- Funkcionális scoliosis

- Asepticus csontnecrosisok enyhe formái
- Dysplasia coxae
- Tranzitorius coxitis
- Pes planus
- Enyhébb csont, szalag izom és ínsérülések/betegségek
- Javaslat iskolai testnevelési besoroláshoz, gyógytornához
- Gyógy úszás kezdeményezése

Elvégezhető

- Ortopédiai szakorvosi ellátást, ellenőrzést már nem igénylő állapotok esetén a regenerálódást, rehabilitációt szolgáló módszerek alkalmazása (pl. TENS, Biopton)

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Veszületett csont-izületi rendellenességek
- Újszülöttkori torticollis
- Újszülöttkori veleszületett lábdeformitások (sarlóláb sajkaláb dongaláb)
- Subluxacio, luxacio coxae
- Csont-izületi rendszerbetegségek
- Csont-izületi jó és rosszindulatu daganatok
- Gyulladásos csont, izületi betegségek
- Súlyos aszeptikus csontnekrozisok (m.Perthes)
- Strukturális, congenitalis, statikus scoliosisok
- Derékfájás gyermekkorban
- A láb súlyos statikai rendellenességei
- Fizioerápia
- Otthoni gyógytorna irányítása, ellenőrzése
- Neuromuscularis betegségek, idegrendszeri betegségek, hemofilia ortopédiai vonatkozásai

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Csont és izomrendszer jellegzetességei gyermekkorban
- Diagnosztikus és terápiás beavatkozások
- Gyógyászati segédeszközök

VII/15. PERINATOLOGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Családi, terhességi és perinatális anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálat (különös tekintettel a fejlődési rendellenességek, veleszületett genetikai betegségek, anyagcserezavarok, szülési sérülések felismerésére)
- Az egészséges fejlődést kórosan befolyásoló tényezők felismerése
- Kivizsgálást és/vagy beavatkozást igénylő állapotok felismerése (Légzészavar- keringés zavar, cyanosis, szívzörej, ritmus zavar, elhúzódó icterus, ismétlődő hányás, idegrendszeri tünetek, vérzékenység, táplálási nehezítettség, láz, mekónium ürítési zavar, gastrointestinális rendszer atréziái, acut has)

Elvégezhető

- Izomtónus eloszlási zavarok felismerése

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Köldökellátás
- Szoptatás segítése
- Anyatej hiányában kornak és állapotnak megfelelő kevert, illetve mesterséges csecsemőtáplálás rendelése, nyomon követése
- D-, és K-vitamin profilaxis elindítása
- Hepatitis B profilaxis

- Felületes lokális bőrbetegségek kezelése
- Szövődménymentes clavícula fractura nyomon követése
- Otthoni szülés esetén az újszülött állapotának felmérése, szállítás előtti állapotának stabilizálása
- Anyai megbetegedés esetén tanácsadás az újszülött ellátására vonatkozóan
- Kivizsgálást és/vagy beavatkozást igénylő állapotok felismerése után szakellátásra irányítás

Elvégezhető

- Légzésgyógyító készülékkel történő ellátás és betanítás

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Születési sérülések ellátása
  - Csonttörés
  - Plexus brachiális sérülés
  - Nervus phrenicus, nervus facialis, n. peroneus sérülés
  - Traumás eredetű intracranialis vérzés
  - Viscerális sérülés és vérzés
  - M. sternocleidomastoideus sérülés
- Újszülöttkori apnoe okainak megállapítása
- Hypoxiás-ischemiás központi idegrendszeri laesio és intracranialis vérzések rehabilitációja, korai fejlesztés
- Diszkrét izomtónus eloszlási zavarok neurorehabilitációja
- Congenitális vitiumok és újszülöttkori ritmuszavarok gondozása
- Elhúzódó icterus kivizsgálása
- Neonatális fertőzések utókezelése
- Akut sebészeti kórképek, műtét előtti és műtét utáni állapotok
- Veszélyes anyagcsere zavarok és endokrin betegségek gondozása
- Egyéb krónikus betegségek és fejlődési rendellenességek gondozása

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Az újszülöttkorban alkalmazható korszerű diagnosztikai módszerek.
- A fejlődési rendellenességek korrekciós műtéteinek időpontja, várható lefolyása, rehabilitációja
- A neurorehabilitáció formái.
- Szindrmatológia
- Az összejt bank lehetőségei
- A veszélyes rendellenességek öröklődési módja, ismétlődési kockázata

VII/16. PSZICHIÁTRIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Tájékoztató pszichiátriai anamnézis és heteroanamnézis felvétele (családi háttér, provokatív tényezők)
- Fizikális vizsgálat
- Pszichés státusz elsődleges felmérése
- Rizikótényezők felmérése
- Szomatizáció gyanújának felismerése
- Emocionális és magatartási zavar gyanújának felvetése
- Rendellenes pszichés fejlődés gyanújának felvetése

Elvégezhető

Jártasság birtokában tudományosan-módszertanilag elfogadott pszichés és mentális állapotot felmérő tesztek tájékoztató jelleggel

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának

megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Akut megvonási szindróma
- Közvetlen veszélyeztető állapotok „cry for help“ felismerése

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Pszichés kórállapotok prevenciója
- Emocionális és magatartási zavarok kivizsgálásának kezdeményezése

Elvégezhető

- Gyógyító beszélgetés
- Pszichiátriai betegek rehabilitációjának követése
- Háziiorvosi team rehabilitációs tevékenységének vezetése
- Mentálhigiéné fejlesztése, családvezetés

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Pszichózisok
- Bipoláris kórképek
- Szorongásos kórképek
- Depressziók
- Mentális retardáció
- Magatartás- társadalmi beilleszkedési zavarok
- Személyiségzavarok
- Addiktológiai kórképek és rehabilitáció

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Pszichofarmakológiai ismeretek
- Pszichológiai és pszichiátriai teszt módszerek
- Módszer specifikus pszichoterápiás eljárások
- Krízisintervenció
- Önismereti csoportok, csoport-, családterápiák
- Radiológiai és egyéb képalkotó vizsgálatok

VII/17. PULMONOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele (környezeti ártalmak is)
- Fizikális vizsgálat
- Hajlamosító tényezők felismerése.
- Légúti csúcsáramlás mérés elvégzése (6 éves kor felett)
- Laboratóriumi, képalkotó vizsgálatok kezdeményezése, a lelet értékelése
- Iránydiagnózis felállítása
- A köhögés differenciál-diagnosztikája (CF, GOR)
- Akut sürgősségi ellátást igénylő légzőszervi betegségek felismerése

Elvégezhető

- Spirometria
- Spirometria fizikai terheléssel
- Prick teszt
- AP. és oldalirányú mellkas rtg. értékelése
- CRP gyors teszt

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának

megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- Croup-syndroma,
- Status asthmaticus
- Idegentest aspiráció
- PTX
- Mellkasi sérülés
- Füstbelégzés, légúti égés
- Egyéb akut légzési elégtelenség

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Prevenációs tanácsadás
- Az alsó és felsőlégúti megbetegedések elkülönítése
- Alsólégúti fertőzések általános állapot romlással nem járó esetei
  - Bronchitis
  - Obstructív bronchitis
  - Pneumonia, pleuritis
- Recidiváló alsólégúti infekciók kivizsgálásának elindítása
- Inhalációs gyógyszeradagolás (a forma kiválasztása, betanítása)

Elvégezhető

- A diagnosztizált epizodikus, valamint az enyhe perzisztáló asthma bronchiale kezelése, gondozása.
- Mellkaspunkció túlnyomásos ptx esetén

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYIÁTÁSÁVAL

- Recidiváló obstructív bronchitis
- Recidiváló croup syndroma
- Középsúlyos és súlyos perzisztáló asthma bronchiale
- Tuberculosis
- Krónikus progresszív tüdőbetegségek
  - Mucoviscidosis
  - Cyliaris dyskinesia
  - Alfa-1 antitripszin hiány
- Immunhiányos betegek légúti fertőzései
- Autoimmun betegségek légzőszervi manifesztációi
- Diffúz parenchymás tüdőbetegségek

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Diagnosztikus vizsgálatok
  - Modern képalkotó eljárások
  - Légzésfunkciós vizsgálatok
  - Invazív beavatkozások
  - Biokémiai és mikrobiológiai vizsgálatok
  - In vivo allergológiai és immunológiai vizsgálatok
- Kezelési eljárások
  - Súlyos légzőszervi betegek otthoni ápolását segítő módszerek
  - Respirátor-kezelés
  - Rehabilitációs kezelések
  - Tüdőtranszplantáció

VII/18. SEBÉSZET, TRAUMATOLÓGIA

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis és fizikális vizsgálat

- Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok kezdeményezése és eredményének értékelése
- Gyermeksebészeti konzíliumok szükségességének felismerése
- Posztoperatív szövödmények felismerése

Elvégezhető

- Speciális diagnosztikai tesztek a sérülés jellegének és a funkció aktuális állapotának megítélésére

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Szakellátást igénylő akut sebészeti jellegű történések felismerése, elsődleges ellátása, szükség esetén szakintézetbe szállításának megszervezése, illetve orvosi felügyelet biztosítása

- Akut has
- Akut scrotum
- Koponya trauma
- Tompa hasi sérülés
- Súlyos vérzések
- Ficam, törés
- Nyílt sérülések
- Polytrauma
- Osteomyelitis acuta
- III. fokú égések, fagyások és maródásos sérülések

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Felszíni sérülések
- Ízületi húzódás, rándulás
- I. II. fokú égés, fagyás, maródás kis kiterjedésű formái a lokalizációtól függően
- Tisztázott háttérű idült sebek kezelése
- Területen végezhető kisebb sebészeti beavatkozások
- Enyhe szülési sérülések ellátása, ellenőrzése (clavicula fractura, cephalhaematoma)
- Pylorus stenosis gyanújának felvetése
- Hernia inguinalis és hydrocele felismerése
- Retentio testis, bűvárhere felismerése
- Phimosi felismerése
- Rectalis digitális vizsgálat
- Tetanusz profilaxis
- Trombo-profilaxis
- Pszichés és szomatikus preoperatív felkészítés

Elvégezhető

- Műtéti sebek kezelése
- Varratszedés
- Furunculus és felületes tályog ellátása
- Hernia inguinalis repositio

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Sebészeti szakellátást követő rendelői/otthoni kezelések és utógondozás
- Traumatológiai szakellátást követő rendelői/otthoni kezelések és utógondozás
- A sebészeti beavatkozások korai és késői szövödményei
- Posztoperatív rehabilitáció
- Fizioterápiás kezelések

Tájékozottság

- Sebészi és traumatológiai indikációk, módszerek, eljárások, kockázatok, várható eredmények ismerete
- Egynapos sebészet
- Gyermeksebészeti beavatkozások optimális időpontja
- Gyermeksebészeti beavatkozások és a védőoltások ütemezése
- Plasztikai sebészet

- Aneszteziológiai eljárások és szempontok ismerete

VII/19. A SERDÜLŐKOR SPECIÁLIS JELLEMZŐI

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- Anamnézis felvétele: különös tekintettel a családban előforduló rizikó betegségekre és életmódbeli rizikó tényezőkre, valamint a serdülő fiatal életmódjára
- Fizikális vizsgálat, amely kiemelten kezeli a nemi fejlettség, a mozgásszervek, a pajzsmirigy vizsgálatát, és tartalmazza a vérnyomás mérést
- A családi és környezeti tényezők felmérése, értékelése, követése
- A nemi fejlettség alakulásának megítélése (a Tanner stádiumok alapján)
- A serdülőkorban kezdődő emocionális és magatartás zavarok felismerése
- Táplálkozási magatartás zavarainak korai felismerése

Elvégezhető

- EKG-leletek, ABPM leletek értelmezése

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Életmódi tanácsadás (napirend, mozgás, táplálkozás, menstruáció, szexualitás)
- Káros szenvedélyek prevenciója
- Fogamzásgátlás
- Baleset-megelőzésre vonatkozó tanácsadás
- Bántalmazás, erőszak megelőzésére vonatkozó tanácsadás
- Esszenciális hipertónia és obezitás gondozás
- Vashiányos anémia
- Struma I. stádium
- Dysmenorrhoea
- Pszichoszomatikus panaszok

Elvégezhető

- Fakultatív védőoltások (Varicella, HPV)
- Pályaválasztási tanácsadás segítése

BETEGELLÁTÁS A SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL

- Bőrgyógyászati betegségek(acné, hirsutismus, mycosisok)
- Esszenciális hipertónia
- Metabolikus szindróma
- Gastroenterológiai kórképek (ulcus, GOR)
- Ismétlődő húgyúti fertőzés
- Pszichiátriai kórképek (anorexia nervosa, bulimia nervosa, suicidum, deviáns magatartás, depresszió, szorongás, szenvedélybetegségek)
- Fizikai és szexuális erőszak, bántalmazás
- Mozgásszervi betegségek (scoliosis, osteochondrosisok)
- Endocrin kórképek (struma II stádiumtól, menstruációs ciklus zavarai, fogamzásgátlás)
- Szexuális úton terjedő betegségek

TÁJÉKOZOTTASÁG

- A serdülőkor pszichés sajátosságai
- A serdülő általános és helyi szokásainak ismerete
- Szendélybetegségek (drog, játékszenvedély) felismerése, megelőzési módszereinek ismerete, motivációs interjú elsajátítása
- Újabb fakultatív védőoltások ismerete
- A serdülő korosztály speciális jogi helyzete

VII/20. SZEMÉSZET

DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Alaptevékenység

- szemészeti anamnézis
- tájékozódó oftalmológiai vizsgálat az életkori sajátosságoknak megfelelően
- szűrővizsgálatok meghatározott életkorokban
  - fejlődési rendellenességek gyanújának felvetése
  - strabismus gyanújának felvetése
  - fénytörési hibák gyanújának felvetése
- színlátás tájékozódó vizsgálata
- szemmozgások és pupillareakciók vizsgálata
- a szem könny- és védőszervei gyulladásának felismerése
- a kötőhártya gyulladásának felismerése
- szaruhártya, szivárványhártya és az ínhártya gyulladás gyanújának felvetése
- szakellátást igénylő akut kórállapotok felismerése

Diagnosztikus módszerek alkalmazása

- a szem környékének megtekintése
- a szemhéj vizsgálata kifordítással
- látásélesség tájékozódó vizsgálata Kettessy-táblával
- színlátás vizsgálata
- pupilla reakció vizsgálata

Elvégezhető

- tájékozódó szemfenék-vizsgálat

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut életveszélyt jelentő történések felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe szállításának megszervezése, szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása

- maró anyagok mechanikus eltávolítása, a kötőhártyazsák kimosása
- szem és függelékeinek sérülései
- perforáló szemsérülés és rögzült idegentestek
- akut látásromlás, látásvesztés

ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenység

- Szövődménymentes conjunctivitis kezelése
- Szövődménymentes hordeolum kezelése
- Lokális kezelés
- cseppentés
- kenőcs behelyezése a kötőhártyazsákba
- a kötőhártyazsák kimosása

Elvégezhető

- Felületes idegentest eltávolítása a kötőhártyáról

BETEGELLÁTÁS SZAKELLÁTÁS IRÁNYÍTÁSÁVAL , A SZAKELLÁTÁS SEGÍTÉSE

- Conjunctivitisek differenciálása
- Súlyos, elhúzódó conjunctivitis
- Hordeolum kezelése, chalazion
- Fénytörési hibák
- Strabismus
- Amblyopia
- Szemmozgás zavarai
- Ptosis
- Cataracta
- Glaukóma
- Retinopátia, retinaleválás

- Orbitalis cellulitis
- Szisztémás betegségekhez társuló gyulladásoz szembetegségek
- A szemgolyó és védőszerveinek sérülése
- Cornea-abrázió, -irritáció
- Szemgolyó és védőszerveinek benignus és malignus daganatai

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Fénytorési hibák konzervatív és operatív ellátásának lehetőségei
- A congenitalis szembetegségek és a strabismus korai felismerésének jelentősége
- Congenitalis szembetegségek és strabizmus konzervatív és operatív kezelésének lehetőségei
- Gyógyszerek oftalmológiai vonatkozásai
- Egyéb betegségek szemészeti manifesztációi

VII/21. KÖZÖSSÉGI ORVOSLÁS

Alaptevékenység

- Az általános iskolai tanulók egészségi állapotának szűrése: teljes fizikális vizsgálat 1., 3., 5., 7. évfolyamon, illetve 8. osztályban az iskolaváltás miatt, az eredmény dokumentálása.
- Kiszúrt eltérésekről a választott házi orvos/házi gyermekorvos értesítése a szülőnek kiadott LELETADÁS által.
- Módszertani levél szerinti életkori kampányoltások elvégzése.
- Fertőző megbetegedések esetén járványügyi intézkedések elrendelése, az ÁNTSZ illetékes intézetével együttműködve.
- Szoros és egyeztetett munkakapcsolat az iskolavédőnővel.
- Együttműködés a tantestülettel és a szülőkkel.
- A testnevelési csoportbeosztás a házi orvos javaslata és igazolása alapján.
- Elsősegélynyújtás (iskolában való jelenlét esetén)
- Az adott közösség számára konzultációs lehetőség biztosítása
- Közreműködés az iskolai egészségnevelési terv elkészítésében

Elvégezhető

- Egészségtudatos magatartás formálása
- Az egészséges táplálkozás megismertetése, elősegítése az iskolai étkezés során.
- Közreműködés a dohányzás, alkohol-fogyasztás, drogozás, szenvedélybetegségek primer prevenciójában
- Szexuális viselkedésre vonatkozó primer prevenció
- A mindennapos testedzés elősegítése az intézményben
- Részvétel a testnevelési csoportok mozgásterápiájának megszervezésében és a munka nyomon követése
- Törekvés a személyi és iskola higiénia megvalósítására
- Az észlelő és jelzőrendszer közösségi szinten történő működtetésének szakmai segítése
- Tudományos igényű munkához felmérés.
- A rendeletet meghaladó szűrővizsgálat végzése egyénileg vagy szűrőcsoport tagjaként.
- A beilleszkedés elősegítése
- Csoportterápia
- Leleki gondozás
- Speciális ellátást igénylő betegek intézeti beilleszkedések segítése, a szükségletnek megfelelő feltételek biztosítása

TEVÉKENYSÉG SZAKELLÁTÁS SEGÍTSÉGÉVEL

- Gondozás a közösség körülményei mellett a betegség szerinti szakorvos útmutatásai alapján.
- Jogszabály által nem előírt célzott szűrővizsgálat szakorvosi útmutatások alapján
- Rehabilitációs tevékenység az intézet által biztosított feltételekkel

TÁJÉKOZOTTSÁG

- Az intézmény munkáját érintő legfontosabb jogi szabályai, működési rendje
- Szociális és gyermekjóléti szolgálatok ismerete
- Az intézmény és az önkormányzat kapcsolattartása
- A közösségbe járó gyermekek szüleinek szocio-kulturális állapota

VII/22. IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN, A HÁZI GYERMEKORVOS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGE

Jogi ismeretek

Általában: A napi munka során szükséges az aktuális joganyagok ismerete és alkalmazása.

A. Az Egészségügyi törvény

- A gyakorló orvos kötelezettségei
- Gyógykezelési kötelezettség
- Orvosi tevékenység megtagadásának a kötelezettsége
- Tájékoztatási kötelezettség
- Utasítás adási kötelezettség
- Műtéti és kezelési hozzájárulás beszerzésének a kötelezettsége
- Szakértői működés kötelezettsége
- Titoktartási kötelezettség
- Magatartási kötelezettség
- A gyakorló orvos jogai
- Gyógyítási mód megválasztásának a joga
- Gyógykezelés megtagadásának a joga
- Az orvos büntetőjogi védelme
- Az orvosi magángyakorlat joga
- Az orvos felelőssége
- Etikai, fegyelmi, polgári jogi, büntetőjogi
- Betegjogok

B. Egészségbiztosítási törvény és annak módosításai

- (1997. évi LXXXIII. Törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól, valamint a végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet)

C. Adatvédelmi törvény

- (az 1997. évi XLVII. Törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről)

D. A házi orvos szakértői tevékenysége

- **Vélemény és igazolás:** a házi orvos státuszt rögzít, az adatokat igazolja (nem minősít)
  - Egészségügyi nyilatkozat
  - Fogytékossági támogatás adatlapja
  - Rokkantság előzetes vizsgálata
  - Szociális jogosultság elnyeréséhez szükséges egészségügyi vizsgálatok. (otthonba kerülés, örökbe fogadás stb.)
  - Szociális jogosultság elnyeréséhez szükséges igazolások (pl. közgyógyellátás, gyógyszer-támogatás stb.)
  - Láttelek készítése
  - Közösségi fontosságú egészségi állapotról igazolás
- **A házi orvos mérlegel és dönt:** saját vizsgálatait és/vagy kiegészítő vizsgálatokkal
  - Keresőképtelenség elbírálása
  - Alkalmassági vizsgálatok (járművezetés, továbbtanulás stb.)
  - Iskolaérettségi vizsgálat
  - Táborszás előtti vizsgálat
- **Jogszabályoknak való megfelelés igazolása** saját vagy más szakorvosok vizsgálatai alapján
  - Súlyos mozgáskorlátozottság igazolása
  - Súlyos fogyatékoság igazolása (pl. adókedvezmény igénybeviteléhez)
  - Ápolási díjra való jogosultság

E. Különleges eljárások és ismeretek:

- **Halottvizsgálat**

- A halottvizsgálat szabályai
  - A halottakkal kapcsolatos eljárás ismerete
  - Halál és hullajelenségek
  - A halál időpontjának megállapítása
  - Helyszíni szemle
  - Halottvizsgálati bizonyítvány és egyéb dokumentumok
  - Temetkezés és hamvasztás szabályai, helyi rendje
  - Természetes halálokok, hirtelen halál
  - Rendkívüli halál és fajtái
- **Terhességgel, szüléssel kapcsolatos igazságügyi orvostani kérdések**
- Terhesség engedélyezett megszakításának feltételei és szabályozása, helyi rendje

TÁJÉKOZOTTSÁG:

- **Jogi ismeretek**
- Jog, jogszabály, jogrendszer alapjai
  - Büntetőjog, polgárjog, családjog, polgári eljárási jog alapvető ismeretei
  - Az orvosszakértő kötelessége és jogai, orvosszakértői vélemény és igazolások kiadásának kompetencia körei, finanszírozója
- **A munkaképesség véleményezése**
- A munkaképesség meghatározásával kapcsolatos fogalmak és eljárási rend
- **Elmeállapot orvosszakértői véleményezése**
- Kórházi elmeosztályok felvételi rendje, beutalás kórházi elmeosztályra, betegek státusza, jogai, ápolás időtartamának meghosszabbítása, elbocsátás, illetve további gondozás szabályai
  - Beszámíthatóság, cselekvőképesség meghatározásának kompetenciája
- **Kényszergyógykezelés**
- **Nemi étellel kapcsolatos orvosszakértői kérdések**
- **Kriminálisztikai vizsgálatok**
- **Magasabb összegű családi pótlékra való jogosultság**

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet¹

Mandibula felvétel	Mellkas felvétel
Állkapocs ízületi felvétel	Borda felvétel
Állcsúcsfelvétel	Sternum felvétel
Koponya felvétel - AP/PA	Has natív felvétel
Koponya felvétel – oldalirányú	Has felvétel - célzott
Koponya felvétel – kétirányú	Dens felvétel
Basis felvétel	Nyaki gerinc felvétel - AP
Sella felvétel	Nyaki gerinc felvétel - oldalirányú
Stenvers felvétel	Nyaki gerinc felvétel - kétirányú
Scüller felvétel	Nyaki gerinc felvétel - funkcionális
Orrmelléküreg felvétel	Háti gerinc felvétel - AP
Rhese felvétel	Háti gerinc felvétel - oldalirányú
Arcus zygomaticus felvétel	Háti gerinc felvétel - kétirányú
Orrcsont felvétel	Lumbális gerinc felvétel - AP
Arckoponya felvétel	Lumbális gerinc felvétel - oldalirányú
Orbita felvétel	Lumbális gerinc felvétel - kétirányú
Trachea légsáv felvétel	Sacrum coccygeum felvétel - AP
Mellkas felvétel - AP/PA	Sacrum coccygeum felvétel - oldalirányú

¹ Az elsősorban javasolt vizsgálatok vastag betűtípussal szerepelnek

Mellkas felvétel – oldalirányú	Sacrum felvétel - kétirányú
Mellkas felvétel – kétirányú	Foramen vertebratum felvétel
Medence felvétel – AP	Patella felvétel – axiális
Csípőízület felvétel – AP	Lábszár kétirányú felvétel
Csípőízület felvétel – Lauenstein	Boka kétirányú felvétel
Femur kétirányú felvétel	Sarokcsont felvétel – oldalirányú
Térd kétirányú felvétel	Sarokcsont felvétel – axiális
Térd felvétel - tartott	Láb kétirányú felvétel
Dittmar felvétel	Emlők UH vizsgálat
Clavicula felvétel	Pleuraúr UH vizsgálat
Sterno - clavicularis ízületi felvétel	Hasi UH (áttekintő, komplex) UH vizsg.
Scapula felvétel kétirányú	Máj UH vizsgálat
Váll felvétel – AP	Pancreas UH vizsgálat
Váll felvétel – összehasonlító	Lép UH vizsgálat
Váll felvétel - axialis	Vese UH vizsgálat
Váll felvétel – transthoracalis	Mellékvese UH vizsgálat
Humerus kétirányú felvétel	Hasi nyirokcsomók UH vizsgálat
Könyök kétirányú felvétel -	Gyomor - bél rendszer UH vizsgálat
Alkar kétirányú felvétel	Hasi nagyerek UH vizsgálat
Os naviculare négyirányú felvétel	Prostata UH vizsgálat
Kéz kétirányú felvétel	Herezacskó UH vizsgálat
Kéz I- es ujj kétirányú felvétel	Húgyhólyag UH vizsgálat
Kézujjak kétirányú felvétele	Kismedence UH vizsgálat
Láb ujjainak kétirányú felvétele	Vállizület UH vizsgálat
Agy UH. Vizsgálat	Csípőízület UH vizsgálat
Nyaki lágyrész UH vizsgálat	Térdizület UH vizsgálat
Pajzsmirigy UH vizsgálat	Izület UH vizsgálat
Mellkas UH vizsgálat	Végtagi lágyrész UH vizsgálat
Mellkas nagyerek UH vizsgálat	
Axilla UH vizsgálat	

2. számú melléklet

Vizsgálatkérőlap az alapellátás orvosai számára		
K É M I A		
V U <u>Ionok</u>	V U E <u>Fehérjék</u>	V U <u>Vesefunkció</u>
☐ ☐ Nátrium, Kálium, klorid	☐ ☐ ☐ Öszfehérje	☐ Mikroalbuminuria(vKreat,vTP)
☐ Anion gap ^[sz] (Na, K, Cl, HCO ₃)	☐ ☐ Albumin	☐ ☐ Karbamid
☐ Vizelet anion gap ^[sz] (Na, K, Cl)	☐ Reumatoid faktor	☐ ☐ Kreatinin
☐ Korrigált Kalcium ^[sz] (kalcium,albumin)	☐ Anti-Streptosyn O	☐ ☐ Húgysav
☐ Vizelet kalcium	☐ IgG ☐ IgA	☐ ☐ B -2 - mikroglobulin
☐ ☐ Magnézium	☐ IgM	☐ Általános vizeletvizsgálat
☐ ☐ Foszfát	V U E <u>Szív</u>	☐ Vizelet üledék vizsgálat
V U E <u>Szénhidrát anyagcsere</u>	☐ CK	☐ + ☐ Kreatinin clearance ¹ Testmagasság:....cm

		Testsúly:.....kg
☐ ☐ ☐ Glükóz	☐ CK-MB aktivitás(ck, ck-mb/ck ^[sz])	V <u>Vitamin státusz</u>
☐ Vizelet keton	☐ ☐ LDH	☐ Folsav
☐ Hemogloblin A _{1c}	V <u>Májfunkció</u>	☐ B ₁₂ vitamin
Glükóz terhelés (perc) f ₀ f ₁₂₀	☐ GOT ☐ GPT	V U <u>Toxicológia, gyógyszer szint</u>
Glükóz profil f ₀ ... f ₁ ... f ₂ ... f ₃ ... f ₄ ... f ₅ ... f ₆ ... f ₇ ...	☐ Alkalikus foszfátáz	☐ Vizelet drog tesztek (MTD, BZO, COC, AMP, THC, OPI, BAR, TCA)
Laktát profil (perc) f _Q ... f _w ... f _x ... f _y ... f _z ...	☐ GGT	☐ Lítium
f ₀ Laktát	☐ Össz bilirubin	☐ Digoxin
V U E <u>Lipid anyagcsere</u>	☐ Konjugált/direkt bilirubin (magas össz bilirubin esetén direkt bilirubin)	V <u>Hormonok</u>
☐ ☐ Koleszterin	☐ Kolinészteráz	☐ TSH ☐ ft4
☐ Triglicerid	V U E <u>Hasnyálmirigy</u>	☐ FSH ☐ LH
☐ HDL-koleszterin	☐ ☐ ☐ α - amiláz	☐ Ösztrogén ☐ Progeszteron
☐ LDL-koleszterin (Chol, TG, HDL)	☐ Lipáz	☐ Tesztoszteron
V <u>Vasanyagcsere</u>	V <u>Akut fázis reakció</u>	
☐ Vas	☐ CRP ^{we} ☐ Vvt süllyedés	
☐ Szolubilis transferrin receptor		
☐ Ferritin		
☐ TVK(Transzferrin, TRF-szaturáció, vas)		
HEMATOLÓGIA		
☐ Vérkép automatával IV. ² (kvalitatív vérképpel)	☐ Vérkép automatával III. ²	
☐ Retikulocita (automatával) (vérkép automatával IV.)	☐ Fehérvérsejt egyéb mintatípusokból:.....	
HEMOSZTÁZIS (Thrombophilia kivizsgálás esetén a speciális kéréslapot kérjük kitölteni!)		
Terápia: ☐ Syncumar ☐ Na-,Ca-, heparin ☐ LMWH ☐ Fibrinolitikum ☐ Egyik sem ☐ Egyéb:.....		
☐ Protombin idő (PI) ☐ Aktivált parciális tromboplasztin idő ² (APTI)		
☐ Trombin idő ² (TI) ☐ Fibrinogén ☐ D-dimer		
EGYÉB VIZSGÁLATOK:		

A szakmai protokoll érvényessége: 2009. december 31.